

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van het graf en het grafteken Gelders in Vilvoorde

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het advies van het college van burgemeester en schepenen van Vilvoorde, gegeven op 10 december 2018, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 17 januari 2019, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van het graf en het grafteken Gelders aantoonst;

Overwegende dat het graf en het grafteken Gelders als monument historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Uitzonderlijk grafteken voor de Vlaamse socialistische voorman Frans Gelders die een belangrijke rol speelde binnen de socialistische vakbond en de socialistische partij op zowel lokaal als nationaal vlak. Als Vlaming streed hij voor het officiële gebruik van de Nederlandse taal zowel op lokaal als nationaal vlak. Hij lag mee aan de basis van de taalwetgeving van 1932;

Overwegende dat het graf en het grafteken Gelders als monument architecturale waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Representatief voorbeeld van een modernistisch grafteken uit 1949 bestaande uit een zerk en stèle, opgetrokken in blauwe hardsteen;

Overwegende dat het graf en het grafteken Gelders als monument artistieke waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Het uniek vormgegeven grafteken van Frans Gelders werd gerealiseerd door beeldhouwer René Boschmans die meermaals binnen de socialistische milieus aangetrokken werd als kunstenaar. Voor zover momenteel bekend is het grafteken Gelders het enige grafteken in zijn oeuvre. Het grafteken is representatief voor de stijl van Boschmans die zich kenmerkt door een vormversobering maar met behoud van het figuratieve. Zijn stijl wordt gerekend tot het socialistisch realisme. Het grafteken met de grafsculptuur is een uniek en kwalitatief uitgevoerd kunstwerk dat gerealiseerd werd in een periode waarvan algemeen wordt aangenomen dat de grafsculptuur in verval is,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen voorlopig beschermd als monument:

Het graf en het grafteken Gelders (grafperceel: plein 14 - graf 183), Mechelsesteenweg zonder nummer in Vilvoorde, bekend ten kadaster: Vilvoorde, 3de afdeling, sectie E, perceelnummer 168G (deel).

De voorlopig beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de voorlopig beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. Het monument heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° historische waarde;
- 2° architecturale waarde;
- 3° artistieke waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

Het graf en het grafteken bestaan uit een zerk met stèle in gezoete blauwe hardsteen. De zerk wordt voorafgegaan door een licht uitgeholde trede die de lichte bolle curve van de zerk benadrukt. Op de naar boven licht versmallende stèle wordt een gesluerde liggende vrouw afgebeeld. Ze maakt een beschermende en omarmende beweging. Van onder haar mantel treden twee mannelijke figuren naar voor. De stèle is rechtsonder gesigneerd R. BOSCHMANS. Op de zerk is volgende epigrafie in opliggende metalen letters aangebracht: HIER RUSTEN/ FRANS GELDERS/ 1874-1949/ IN LEVEN/ KAMERLID, SCHEPEN EN/ VOORZITTER B.S.P VILVOORDE/ EN ZYN ECHTGENOTE/ PETRONILLA. VANDERVORST/ 1868-1953.

Art. 3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° behoud van het ondergrondse graf en het grafteken met al zijn erfgoedelementen en erfgoedkenmerken;
- 2° behoud van de menselijke resten van de familie Gelders-Vandervorst in het graf;
- 3° voor zover er nog plaats is in het graf kan die verder gebruikt worden voor bijzettingen.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, bliksemingslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan het grafteken:

- a) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
 - b) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
 - d) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden;
- 5° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken.
- a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, voor de uitvoering van regulier onderhoud noch voor nieuwe bijzettingen voor zover dit mogelijk is zonder werken aan het grafteken.

Brussel, **15 MEI 2019**

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS